

สิทธิของผู้ต้องหา

ผู้ต้องหา หมายถึง บุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดแต่ยังมิได้ถูกฟ้องต่อศาล (ป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๒)) ซึ่งผู้ต้องหาอาจเป็นผู้ที่ยังไม่ถูกจับกุมก็ได้ เมื่อผู้ต้องหาถูกจับกุมในเรื่องที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา โดยส่วนใหญ่พนักงานสอบสวนมักไม่ค่อยที่จะแจ้งสิทธิให้แก่ผู้ต้องหาให้ทราบ แต่จะทำลงในรายงานการสอบปากคำว่าได้มีการแจ้งสิทธิแล้ว และให้ผู้ต้องหาเซ็นรับทราบ กรณีแบบนี้ถือว่าเป็นการการกระทำที่มีชอบตามกฎหมาย ซึ่งส่วนใหญ่ชาวบ้านที่ไม่รู้กฎหมายก็จะถูกพนักงานสอบสวนกระทำเช่นนี้ ทำให้บางท่านบางรายถึงกับต้องติดคุกติดตารางหรือแพ้คดีไป ยกตัวอย่างเช่น คดีที่กำลังเป็นข่าวดัง คือ คดีที่คุณตา-คุณยาย เข้าไปเก็บเห็ดในเขตป่าสงวน แต่พนักงานสอบสวนมิได้แจ้งสิทธิให้ทราบ

ผู้ต้องหาที่มีสิทธิดังนี้

๑. สิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติ หรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้วางใจทราบถึงการถูกจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรก (ป.วิ.อาญา มาตรา ๗/๑)

๒. สิทธิที่จะพบและปรึกษาผู้ที่จะเป็นทนายความสองต่อสอง

๓. สิทธิได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติตามสมควร

๔. สิทธิได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

๕. สิทธิได้รับการแจ้งจากเจ้าพนักงานผู้จับว่าผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่มีสิทธิตามข้อ ๑ ถึง ๔

๖. สิทธิที่จะได้รับการสอบสวนโดยเร็ว และได้รับทราบการแจ้งสิทธิต่างๆ จากพนักงานสอบสวน (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๔)

๗. สิทธิให้ทนายความหรือผู้ที่ตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำของผู้ต้องหา (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๔/๓)

๘. สิทธิที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๔/๔)

๙. สิทธิที่จะไม่ถูกบังคับขู่เข็ญ ล่อลวง ให้สัญญาเพื่อให้การ (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๕)

๑๐. สิทธิของผู้ต้องหาที่เป็นเด็กและเยาวชนที่จะได้รับการสอบสวนคดีบางประเภทโดยมีนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ พนักงานอัยการและทนายความเข้าร่วมฟังการสอบสวน (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๔/๒)

๑๑. สิทธิที่จะได้รับการประกันตัว (ป.วิ.อาญา มาตรา ๘๔/๑, ๑๐๖)

๑๒. สิทธิร้องขอให้ศาลสั่งปล่อยตัวหากมีการควบคุมตัวโดยมิชอบ (ป.วิ.อาญา มาตรา ๙๐)

๑๓. สิทธิได้รับการจัดหาทนายกรณีคดีมีอัตราโทษประหารชีวิต หรือผู้ต้องหาไม่เงินสิบแปดปี และในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกหากผู้ต้องหาไม่มีทนายและต้องการทนาย พนักงานสอบสวนต้องจัดหาทนายให้ (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๔/๑)

๑๔. สิทธิที่จะได้รับแจ้งถึงพฤติการณ์ และการกระทำที่ถูกกล่าวหา ก่อนการถูกแจ้งข้อกล่าวหา (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๔)

๑๕. สิทธิได้รับการจัดหาล่าม (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓)

สิทธิของผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับกุม

หากตำรวจไม่แจ้งสิทธิของผู้ต้องหาให้ผู้ต้องหารับทราบ คำพูดของผู้ต้องหาจะไม่สามารถใช้เป็นหลักฐานพิสูจน์ความผิดได้

5 สิทธิผู้ต้องหาต้องรับรู้

1. มีสิทธิแจ้งให้ญาติทราบ
ว่าถูกจับอยู่ที่ไหน

2. มีสิทธิ พบและ
ปรึกษากฎหมาย

3. มีสิทธิให้ทนายเข้าฟัง
การสอบปากคำ

4. ญาติมีสิทธิเยี่ยมได้

5. มีสิทธิได้รับการ
รักษาพยาบาล

5 สิ่งที่ตำรวจต้องแจ้ง

1. ตำรวจต้องแจ้งสิทธิขั้นพื้นฐาน
ที่ผู้ต้องหาควรได้รับ

2. ตำรวจต้องแจ้งข้อกล่าวหา
ให้ทราบก่อนสอบปากคำ

3. หากผู้ต้องหา
ไม่มีทนายตำรวจ
ต้องจัดหาทนายให้

4. ให้สิทธิการมีทนาย
ร่วมฟังการสอบปากคำ
“เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ต้องมี
นักจิตวิทยาเข้าฟังด้วย”

5. ผู้ต้องหามีสิทธิที่จะไม่พูด
แต่หากพูดคำพูดจะถูกใช้
เป็นหลักฐานในชั้นศาล

พนักงานสอบสวน “ต้องแจ้งสิทธิ”แก่ ผู้เสียหายหรือทนายท ที่มาร้องทุกข์ในคดีอาญา
ถึงสิทธิการได้รับ “คำตอบแทนผู้เสียหายและคำทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา”